

GERRIT.

ROEGER hadden de kauwtjes altijd in den kerktoeren gehuisd, maar toen de vroede vaderen van de Gemeente de toegangen tot den toren hadden laten afsluiten vanwege de door de vogels veroorzaakte „smeerlapperij” en ook omdat 't tijdens de godsdienstoefeningen altijd zoo'n heidensch en helsch kabaal was, toen waren de kleine, slimme kerkkraaien wel genoodzaakt geweest, elders hun heil te zoeken. In de ongebruikte schoorsteenen van het dorp waren de meeste terecht gekomen, 't vervallen kasteeltje aan den boschzoom herbergde eveneens een kolonie, terwijl de rest onderdak had gevonden in de enkele holle boomen, die de boschwachter had laten staan, omdat ze eigenlijk de moeite van het hakken en vervoeren niet loonden.

In den ouden molen woonde ook een kauwenpaar met vijf jongen. Alles ging hen voor den wind en het geheele gezin gedijde voorspoedig, toen bij een exploratie van den woelwater, uit het nest naar de buitenzijde van de molenkap ondernomen, de ontdekkingsreiziger van den uitstekenden balk rolde en onder in de hei terecht kwam, waar hij luid schreeuwend bleef liggen. Maar dat was meer van den schrik dan van angst of pijn. De ouwelui voerden hem zoo goed en kwaad als het ging op den grond, en misschien zou het nog wel een gewone kauw geworden zijn, zonder bijzondere eigenschappen, wanneer niet juist de jachtopziener was voorbijgekomen van zijn gewonen wekelijkschen rondgang door het achterste bosch. Die hoorde het geschreeuw van den niet te verzadigen vogel om meer, meer, en ontdekte weldra den kleinen druktemaker achter een jong berkenstruikje, van welke plaats hij naar de weitasch van den koddebeier verhuisde, en door diens jongens weldra met een soort welkomstgehuil werd ontvangen. Toen was hij in den aanvalligen leeftijd van drie weken en twee dagen.

Natuurlijk moest de nieuwe speelkameraad Gerrit heeten, dat was een stilzwijgende conditie. Er wordt op het Veluwsche land geen enkele kauw in een kooi gehouden, die anders wordt genoemd dan Gerrit. De groote volière was zijn tweede home. Met zijn sluwe, grijze oogjes zat hij rond te kijken, eerder nieuwsgierig dan bevreesd, legde een groote belangstelling aan den dag voor een soortgenoot, die al twee jaar in halve gevangenschap leefde, en zich geenszins verwaardigde zijn jongeren broeder aan te kijken, keek toen naar den markolf, die hem met scheeven kop zat op te nemen, en fladderde ten slotte gerustgesteld op een konijnenhokje, stak den kop onder z'n korte vleugels en sliep weldra den slaap des rechtvaardigen.

„Hij is al heelemaal gewend”, zeiden de jongens met groote zelfvoldoening, „as tie iets veerder is, laote w'em los vliege, net as de Gerrit van verleje jaar!” Was de kauw den eersten dag moeilijk tot eten te bewegen, al gauw leerde hij zijn eigen kostje bijeencharrelen, stal hier wat van den kerkuil, die maar altijd in het donkerste hoekje zat te suffen, gapte daar een en ander van de

torteltjes, en sloeg ook vaak zijn begeerige blikken op het Vlaamsche-gaaien-eten, maar daarvan durfde hij toch niet goed weer iets te nemen, daar de rechtmatige eigenaar hem eens een gevoeligen pik voor zijn dieverijen toebracht. Sedert koesterde hij een hartgrondigen haat tegen den markolf.

Al spoedig kwam de tijd, dat hij, zij 't dan gekortwiekt, vrij en frank mocht rondvliegen om het boschwachtershuis. Dat was me nog eens een leventje!

Er was nu letterlijk altijd wat te zien, te genieten en te onderzoeken in de buurt; en anders vermaakte hij zich met allerlei plagerijen tegenover zijn huisgenooten, die al heel gauw genoeg kregen van den kraai.

Daar had je ten eerste de huismusschen, die altijd op het kippenvoer aasden, en die hij het tot zijn heiligen plicht rekende, weg te jagen waar hij ze zag; verder was er de moestuin, en daarin vond hij steeds iets van zijn gading, en de kersenboom voor het huis trok hem ook onweersstaanbaar aan. Hij kon wel niet in den boom vliegen, vanwege z'n geknpte vleugels, maar onder in het gras lagen toch lekkere, roode kersen genoeg. Tusschen de boerenkool had Gerrit het grootste genoegen in het verschrikken van de jonge, onbeholpen konijntjes, en wanneer de pension-lui uit het dorp over den weg kwamen, dan ging hij op het

hek zitten, en riep luid gärrit, gärrit, gärrit, zoodat de menschen staan bleven en elkaar vroegen, wie dat vreemde geluid toch maakte, tot er een van het gezelschap, wiens ornithologische kennis wat verder reikte dan van zijn genooten, op den kraai wees. Dan riep de vogel tot loon voor de oplossing van het raadsel nog eens dubbel zoo hard gärrrrit, gärrrrit, gärrrrit....

Veel vergenoegen vond hij verder in het schuren van het keukengerief. Dan zat hij met schuingebogen kop en een en al belangstelling in de kleine,

grijze oogen 't werk gade te slaan en verheugde zich over het glinsteren van het blank geschuurde koper en 't gerammel der emmers en pannen.

Maar 't meest was hij in zijn schik, als de boschwachter na volbrachten dagtaak thuis kwam. Dan riep hij hem in een uitgezocht repertoire van gäk gäk gäk gäk kà kà kà en gärrit gärrrit gärrrit een welgemeend „welkom thuis“ toe, vloog hem op den schouder, pikte tegen den blinkenden geweerloop, zette zich soms in z'n vreugde boven op den verweerden hoed, en was onuitputtelijk in zijn liefdesuitingen. En in de huiskamer, daar kreeg hij ook zijn deel van het warme avondeten, speelde op tafel met een leege patroonhuls, en was den koning te rijk. Dan voelde hij zich zelfs verheven boven den roodbonten kater, die bij de vrouw altijd op schoot lag en aan wien hij gruwelijk het land had, niet alleen om den verraderlijken aanslag, dien dat monster eens op zijn leven gepleegd had, toen hij nog heel klein was, maar ook, omdat Gerrit jaloersch was en niet kon zien, dat de poes werd aangehaald. Cesar, de bruin-met-witte patrijshond, was ook wel een vriend van den baas, maar die was toch lang niet zoo gluiperig en sluiperig en gemeen als de rooie poes, en van hem kon hij 't lijden dat ze 'm liefkoosden. Dien moest hij trouwens wel te vrind houden, want 's nachts deelden ze broederlijk het lekkere warme hondenhok; de hond vóór-, de kraai achterin, zoodat de vogel daar veilig van z'n rust kon genieten.

De kauw had één eigenaardigheid, dat was zijn groote voorliefde voor blinkende voorwerpen. Nu eens was de huisvrouw een zilveren lepeltje, dan weer 'n fingerhoed of een even-afgelegden ring kwijt. Hij wist die zaken heel goed op te bergen; eerst achter in 't hondenhok, maar toen bij 't schoonmaken daarvan de rommel voor den dag kwam, bracht hij z'n schatkamer over in een hollen boom, en toen wist niemand iets van 't bestaan dan Gerrit-zelf. Urenlang kon hij bij z'n schatten vertoeven, nam de eene scherf na de andere in den snavel en verlustigde zich als een vrek. Ge ziet, dat de kraai z'n dagen wel wist door te komen, en dat hij zich volstrekt niet verveelde.

Kwam er bezoek, dan was hij eerst zeer gereserveerd, maar toonde langzamerhand al meer en meer toenadering, om ten slotte vlak voor den bezoeker te gaan zitten op de een of andere verhevenheid en een allervriendelijkst gesprek met hem aan te knopen. Jonge meisjes kon hij minder goed lijden, die wist hij door een onverhoedschen pik in de kuiten een geweldigen schrik aan te jagen. Jongens ging hij uit den weg, daar had hij onaangename herinneringen aan. Ze hadden hem vroeger wel eens een touwtje aan den poot gedaan, vaak ook voor niets aan den etensbak geroepen, en op allerlei manieren geplaagd. Daarom meed hij hen zooveel mogelijk.

Zoo ging de zomer zeer genoeglijk voorbij, en brak de herfst aan. Daarmee kwamen de dorre bladeren, waarin de kauw pret had voor zes. Werd er rondom het huis geharkt, dan schepte hij er het grootste genoegen in op een hark te gaan zitten en zich zoo heen en weer te laten rijden. Ook ravotte hij met 'n ijver, een beter doel waardig, in de dorre-bladerenhoopen en kroop er soms

onder en dóórheen, zoodat hij onzichtbaar was. Cesar was daarbij zijn onafscheidelijke metgezel en speelgenoot. 't Waren wèl leuke dagen voor den kraai.

Maar 't toppunt werd in den winter bereikt. Met Sint-Nicolaas lag er 's morgens de eerste sneeuw. Toen Gerrit buiten zijn hondenhok kwam, zette hij eerst 'n erg verbaasd gezicht. Toen deed hij één, twee passen voorwaarts, en voelde dat de witte substantie koud en onaangenaam was. Hij beurde zijn linkerpoot op, maar de rechter bleef koud. Toen hief hij den rechter op, en zette den linker neer. 't Gevolg was, dat die toen koud werd. Daarop zette hij vertwijfeld beide pedes posteriores in de sneeuw en begon zoo doordringend en angstig te schreeuwen, dat allen kwamen aangelopen in de meening, dat hem een of ander ongeluk was overkomen. Daar stond Gerrit schreeuwend in de sneeuw, der wanhoop nabij. 'n Kwartier later was hij alweer gewend, en pikte en scharrelde in 't witte dek als een uitgehongerde koppel patrijzen.

Bij tegen- of voorspoed, steeds bewaarde de grijsrok een onverwoestbaar goed humeur. Regende het, dan plaste hij vroolijk door den modder, scheen de zon, dan zette hij zich op 'n lekker warm plekje, en liet zich heerlijk koesteren, onweerde het, dan zat hij aandachtig bliksem en donder waar te nemen, zonder een zweem van angst te toonen, en in een hagelbui had hij 't grootste plezier. Dan sprong hij achter de hagelsteen aan, pikte er nu en dan een op, om ze, zoodra hij bemerkte, dat ze begonnen te smelten, met een potsierlijke grimas weer te vomeeren.

Zoo zou ik u nog vele en velerlei eigenaardigheden van mijn vriend Gerrit kunnen vertellen, maar 't zou mij te ver voeren. Laat ik u tot slot nog even vertellen, hoe hij, ongeveer op zijn vierden verjaardag, jammerlijk aan zijn einde kwam.

Op 'n ochtend liep hij, zooals gewoonlijk, achter de huisvrouw aan. De baas was naar z'n werk, de kinderen, op één na, naar school. De jongste telg zat op den vloer te spelen met knikkers, en rolde er een naar de deur, waar juist Gerrit binnenkwam, achter de vrouw aan. Door den tocht sloeg de deur dicht, en, gril van het noodlot, den kraai den kop met een slag verpletterend. Een krijschen, even een stuiptrekken met vleugels en pooten, en Gerrit had afscheid genomen van dit ondermaansche.

Den volgenden dag hebben de bedroefde boschwachterskinderen hem onder 'n zonnebloem in den tuin begraven.

Eind Juli 1912.

A. B. WIGMAN.

